№ 276.
D. 19. Listopada.
PIĄTEK.
Rok 1824.

KURJER Warszawski

WSPOMNIENIA.

Objęcie Lotaryngji przez Stan: Leszczyńskiego 1738

NOWOŚCI WARSZAWSKIE.

Jutro przypada doroczna uroczystość Jmienin J. C. M. Wielkiego Xięcia MICHAŁA.

Znowu wczoraj odebrano listy z *Krakowa* donoszące o znacznem wezbraniu tak *Wisły*, iak innych rzek wnią wpadaiących.

Do nieprzebranych skarbów Literatury *Francuzkiej* przeniesiono w naszym wieku kilka dojrzałych płodów z Polskiej ziemi. Te są: z poezji, *Zofjowka* i *Myszejdos* poema, *Barbara Radziwiłłówna* Traiedja i *Powrót Posła* Komedja, z prozy: *Malwina* romans i niedawno u nas wyszły, a teraz przetłumaczony romans pod tytułem: *Adolphe et Julje* ou lettres de deux amants habitant les bords du Dniestre. Traduit du polonais. Paris, chez Bossange père, 1824. 2 vol: in 12mo. Romansu tego dostać można u N. *Glücksberga* za cenę złp: 12.

Traiedja *Horacjusze* iak zawsze, również i wczoraj w Teatrze Naro: z oklaskami przyiętą została, tem bardziej że wszyscy Artyści przyłożyli się grą swoią do pomnożenia tychże oznaków powszechnego zadowolnienia. JP. *Bogusławski* i JPanna *Żuczkowska* zostali zaszczyceni przywołaniem, takiż zaszczyt otrzymali JPanna *Mierżyńska* tańcząca po Traiedji ulubionego *Mazura*, i młodzi nasi tancerze *Groteski*.

JPani Marja *Szymanowska* w podróży swoiej z *Londynu* do *Włoch* przeieżdzaiąc przez *Francją* i *Szwajcarją*, dała się słyszeć w różnych miastach, a mianowicie w *Paryżu* i *Genewie*, gdzie z największym przyięta była zapałem, przybywszy zaś do *Medyolanu* dała Koncert d. 22 Paźdz: w Sali Cesarsko-Królew: Konserwatorjum Muzycznego, o którym Dzienniki tamtejsze piszą co następuie: „JPani Marja *Szymanowska* pierwsza Fortepjanistka NN: Cesarzowych Wszech Rossji, występuiąc publicznie, utwierdziła tę zasłużoną sławę która ią poprzedziła, i okazała się być godną najzaszczytniejszego tytułu iakim iest ozdobiona. Trudno powiedzieć czy ta Artystka bardziej biegłością czy wdziękiem, czuciem, czy mocą gry swej celuie, posiadaiąc bowiem każdy z tych przymiotów w różnym doskonałości stopniu, tę wyłączną ma zaletę, iż tylko sama sobie iest podobną i nie może przez nikogo być przewyższoną. Nadzwyczajny iej talent zarówno znawcę iak miłośnika muzyki zachwyca. Dokładne, pewne i czyste wykonanie miejsc nawet najtrudaiejszych, wyraz i wzniosłość w czułych tonach, czarodziejska biegłość tak w prawej iako i lewej ręce, i szlachetna postawa iej osoby czynią na słuchaczu wrażenie trudne do określenia. Sam nawet wybór sztuk muzycznych przez tę Artystkę wykonywanych, dowodzi iej gruntownej znaiomości muzyki i wybornego gustu. Nakoniec, ieśli Koncert ten, chociaż nie dany w *Teatrze* i nie w godzinie wieczornej w której mieszkańcy *Medyolanu*

najbardziej zabawie oddawać się lubią, chociaż w porze roku w której się najznaczniejsze osoby na mieszkania wiejskie udaią, był iednym z najliczniejszych i najświetniejszych iaki kiedy pamiętamy, bo zaszczycony wyborem towarzystwa i obecnością najpierwszych Artystów, przypisać to tylko można temu powszechnemu podziwieniu, którego P. *Szymanowska* wszędzie była celem, a które u nas tak świetnie usprawiedliwiła. Zwalczyła ona to mniemanie a raczej ten przesąd iakoby *Fortepjan* w długich Koncertach z ciągłem upodobaniem słyszanym być niemógł; bo pewni iesteśmy że chociażby piękne utwory w których ta sławna Artystka słyszeć się dała, bardziej przedłużonemi zostały, żaden z obecnych słuchaczy nie byłby zapewne życzył prędszego ich końca" (Koncert ten prowadzony był przez rodaka naszego JPana *Mireckiego* tak zaszczytnie nam znanego, którego w *Medyolanie* nazywaią *il bravo Maëstro Mirecki.*) —

NOWOŚCI ZAGRANICZNE

z Paryża.

Dwór przywdział żałobe na 2 miesiące z powodu zgonu Xiężnej *Szablas* Siostry Króla *Sardyńskiego*, którejSzwagrem był terazniejszy Król Franc:—Xiże *Saski Maxymiljan* iadąc teraz z swą Córką Xiężniczką *Amalją* z *Florencji* do *Hiszpanji*, ma przeieżdżać przez *Francją*, w tej podróży zachowa ścisłe Inkognito. Niektóre gazety doniosły że Syn tegoż Xięcia ma się żenić z iedną z Xiężniczek *Hiszpańskich*, lecz obadwaSynowie tego Xcia są już żonaci, przeto omylono się w takowem doniesieniu.—Ciągle donoszą o biesiadach dawanych w *Ameryce północnej* dla Jenerała *La Faieta*; na świetny Bal w *Baltymore* płacono od osoby 10 Dollarów.—P. *Lallemand* Professor Medycyny w *Montpelje*, przez szczęśliwą operacją przywrócił wzrok trzem swoim Krewnym. — Jeszcze się nieukończyła sprawa obwinionego o zabójstwo dwójga Dziatek pod *Wincens*. Ta Kobieta która całowała owe Dziatki wchwili popełnionego zabójstwa, nazywa się *Malserwet*, oświadcza ona że była zaproszoną przez pewnego Obywatela na przechadzkę pod *Wincens*, niemogąc się zaś iego doczekać, wyszła sama, lecz uważała że iakiś Człowiek idzie za nią, chcąc się pozbyć tego nieznaiomego wstąpiła do Cukierni, po nieiakiej chwili wychodzi i widzi znowu tegoż człowieka, kończy swą drogę i pod *Wincens* postrzega owe Dziatki będące przy swej Matce, ich piękność uięła ią, prosiła o pozwolenie eby ie mogła ucałować, a w tym ów Człowiek zapytuie „Czy znasz WPani te Dzieci że chcesz ie uściskać?" i wtejże chwili zabójstwo zostało spełnionem, owym człowiekiem był obwiniony *Papawoin*.—w Okolicach *Diwon* od nieiakiego czasu zjawił się *Niedźwiedź* który przestraszał tamecznych mieszkańców niemaiących odwagi pozbyć się tego nieznanego w tamtych stronach zwierza, nakoniec nieiaki P. *Antoni Dubut* zastrzelił Niedzwiedzia, za co mu publiczną oświadczono wdzięczność. — Gdy prawie we wszystkich kraiach *Europy* najchętniej Dzieciom szczepią *Krowie ospę*, ten zbawienny środek zachowania się od niebespieczeństwa, dozdaie oporu w niektórych Departamentach *Francji*.—w Okolicach *Nansy* przez ostatnie kilka dni zim: ulewny deszcz padał, przez co nastąpiła taka powódź iakiej od najdawniejszych czasów niebyło; uważaią to za przepowiednią następnej tęgiej zimy. — Coraz bardziej słychać że *Algierczykowie* napastuią na morzu okręty kupieckie *Hiszpańskie*, a nawet chcą wylądować na brzegi *Hiszpanji*; napad tych rozbójników bywa okropny, nic się nie-

uchroni przed ich barbarzyńskim mieczem.

Od Granic Tureckich.

Nakoniec Poseł *Angielski Lord Strankford* opuścił *Stambuł* d, 4 z. m. był z pożegnaniem u *Rejs Effendego* i bawił u niego przez 25 minut, u *Wielkiego Wezyra* przez 5 minut, a u *Kiaia Beia* przez 25 minut, odbywał zaś tę podróż po *Stambule* nie konno iak zwykle, lecz pieszo. — Nie można utaić w *Stambule* że *Turcy* doznali od *Greków* znacznej klęski, iednak ta stolica od nieiakiego czasu doznaie spokojności. — Nawet Kupcy *Lewantcy* którzy niebardzo sprzyiaią *Grekom* donoszą w swych listach że Grecy otrzymali świetne zwycięstwa nad Flottami *Kapudana Baszy* i *Egipską* a przez to tego roczna *Kampanja* ukończyła się dla *Greków* najkorzystniej, *Turcy* zaś są w obawie aby nawet *Stambuł* nie został zagrożony niebezpieczeństwem. — *Wice Król Egiptu* mieszka teraz na wsi blisko *Kairu*, ma on zamiar ieszcze zbierać wojsko, gdyż *Sultan* miał mu przyrzec że cała *Morea* i *Kandja* będą przyłączone do wielko rządztwa *Egipskiego*. Bardzo ten *Basza* iest rozgniewany na *Kapudana Baszę*, dowodząc że przez iego nieroztropność i nieumieiętność rozproszoną została nietylko flotta *Turecka* lecz i *Egipska*. — *z Niemiec.*

D. 6 b:m: uroczyście obchodzono w *Poczdamie* pamiątkę 100 letnią założenia Jnstytutu *Sierot Wojskowych*. Rano wychowańcy tego Jnstytutu wykonali muzykę stosowną i śpiewali Chór na tę uroczystość ułożony, nastąpiło Nabożeństwo, przy którem miejscowy Kapelan miał Kazanie, wymieniaiąc tysiączne korzyści iakich doznaią w tem miejscu sieroty woiowników. Król *Pruski* i Xiążęta iego rodziny byli obecni tak na Nabożeństwie, iako też przy uczcie danej dla wychowańców, Monarcha kosztował potraw i spełniał kielich na cześć założyciela. Każde z tych sierot otrzymało *Talar*, bity w roku bieżącym, a biesiada trwała do nocy z powszechną radością. — W ciągu uroczystości odbywanych w Wiedniu z powodu zaślubin *Cesarzewicza* z Królewną *Bawarską*, były pokoie u dworu, na których najznakomitsze osoby składały powinszowania; dano wielki obiad i we wszystkich Teatrach grano stosowne sztuki, dano widowisko bezpłatne, była oraz *Reduta*, na którą rozdano 4000 biletów. — Trudno opisać iak była okropną *Noc* d, 30 z:m: w miasteczku *Etlingen*. Przez 36 godzin ciągle ulewny deszcz padał, woda tak gwałtownie wezbrała, iż wszelki ratunek stał się niepodobnym, małe okoliczne rzeczki stały się wciągu kilku godzin ogromnemi iezioranii, do tej okropności dołączyły się błyskawice z wichrem, wszystkie wiejskie budowle, młyny, fabryki, mosty, zostały wywrócone, Również klęska spotkała okolice *Berghausen*, oprócz zupełnie zniszczonych pol, ogrodów, zabudowań, wiele Ludzi utraciło życie; także z *Wirtemberskiego* donoszą że dotąd nie widać wiele osób które zapewne pochłonięte zostały w gwałtownie pędzonej wodzie. Niektórych po kilkunastu godzinach widziano na wierzchołkach drzew, gdyż tym sposobem w niezmiernej trwodze oczekiwali zgonu, inni ratowali się trzymaiąc się belek, lub iakiej cząstki rozwalonego domu. Ta powódź przewyższa wszystkie o iakich tylko pamiętaią najstarsi Ludzie i o iakich są opisania. Już są różne doniesienia o przypadkach wynikłych z tego nieszczęścia. Niedawno zaślubiona para widząc swe mieszkanie w niebespieczeństwie, postanowiła nieopuszczać domu, woda nagle przybrała i cały dom został porwany, dwóch rolników chciało ratować tych nieszczęśliwych małżonków, wsiedli w czółno i już

byli blisko płynącego domu, gdy bałwany wody przewróciły dom, a przez to i czółno zostało przewróconem, mąż i żona trzymaiąc się w objęciu, oraz ieden z tychże rolników postradali życie! Także i rzeka *Mozella* nadzwyczajnie wezbrała, kilka wsi ze wszystkiemi zabudowaniami uniesione są pędem wody i zupełnie zniszczone. Jleż trzeba czasu aby te ogromne straty mogły być choć w części wynadgrodzone! — *z Londynu.*

Sławne dzieło, to iest drogę pod rzeką *Tamizą* iuż robić zaczęto. — Ten Dom w którym *Napoleon* mieszkał na wyspie *S. Heleny*, iest teraz obrocony na stodołę, a w tym pokoiu w którym zakończył życie, postawiono młocarnią. — Wielu *Kwakrów Angielskich* zebrało znaczne składki dla *Greków* a szczególniej *Jpsarjotów* którzy utraciwszy swe domy szukaią schronienia. — Znowu odebrano wiadomość że w *Trynidad* powstał bunt między *Murzynami.* — *z Ameryki południ:* donoszą że stronnicy *Jturbida* nowe wzniecili rozruchy i że przeciw nim wyruszył Jenerał *Wiktorja.* O zdarzeniach w *Peru* niema pewnej wiadomości. *Waldes* niebespiecznie iest chory. Prezydentem w *Mexyku* zdaie się że będzie obrany Jenerał *Brawo.* — *Anglicy* przedsięwzieli nową wyprawę przeciw dzikim *Aschantom*, wprzód iednak maią być podane warunki do pokoiu i przeznaczone są kosztowne podarunki dla Króla tych *Afrykanów.* —

Odebrano wiadomość z *Brezylji* że Córka tamecznego Cesarza (Wnuczka Cesarza *Austrjackiego*) urodzona niedawno, została uroczyście ochrzczoną, dano iej imiona *Franciszka Karolina*, z tego powodu Cesarz *Brezylski* rozdał rozmaite urzędy, podarunki i mianował wielu nowych Kawalerów orderu *Chrystusa.* — Gdy *Angielski* okręt niedawno zapalił się na morzu, Majtek maiący na tymże okręcie młodą Żonę i nowo urodzone Dziecie, mógł się z żoną uratować gdyż oboie umieli doskonale pływać, lecz szło im o Diecie, uwiązali przeto to niemowle do żywego *Barana* będącego na tymże okręcie, i rzucili w morze, Baran szczęśliwie przypłynął do brzegu z Dzieckiem, a wkrótce Rodzice także dostali się do lądu. —

DONIESIENIA.

Kawiarnia będąca dotąd pod Nr 1354 przy ulicy Szpitalnej, przeniesiona została do Domu pod Nr 1267 przy rogu ulicy Nowy-świat i Jerozolimskiej; utrzymuiąca więc też Kawiarnią, poleca się Szanow: Publiczn:, a mianowicie osobom, które raczyły Jej Kawiarnią w dawniejszem miejscu swoią bytnością zaszczycać. —

Dom przy ulicy Długiej pod Nr 579 należący do JP. Hammer iest do wynaięcia od Wielkiej Nocy r. b. Życzący sobie naiąć udać się raczy pod Nro 45 w Rynku Starega Miasta w Sklepie Skórzanym.

Przy ulicy Podwale Nro 532 niedaleko Króla Zygmunta, otworzoną została nowa pieknie urządzona Kawiarnia.

Na Składzie u P. Stępkowskiego przy ulicy Przeiazd pod Nr 646 do sprzedaży. 1) Syrop kraiowy zastępuiący Cukier do Kawy, Herbaty, Pączu (aby te niestygły, można go w przód zagrzać) do chłodników, Lodów, Konfitur, Likworów i t:p. 2) Stragasnek Hiszpański, czyli Kawa Europejska, Astragalus Baeticus. 3) Oset Sukienniczy, czyli szczeć barwierska, Dipsacus fullonum. 4) Urzet Jsatis tinctoria, do farbierni przygotowany. 5) Rizeda żółta Rizeda luteola, także do farbierni. 6) Kolza czyli Kapustnik ozimy na Olej. 7) Kartofle granatowe, arakatscha i małe cukrowe.

Uwiadamia się Szanow: Publiczność, iż nadszedł do Glücksohna znaczny transport Towarów bławatnych i innych, iż tenże Handel wraz z innemi znacznemi handlami do dnia 1go Maia 1825 exystować ieszcze będą iak zwykle przy ulicy Królewskiej, a ofiaruią pomierną nader cenę i rychłą usługę, spodziewać się należy łaskawego pokupu.

Potrzebny iest Młodzieniec do Fabryki P. Ewansa, w wieku lat 14 do 15 maiący, któryby umiał po Polsku i po Francuzku, pisać i rachunki, (dobrej konduity). Wiadomość powziąść można w tejże Fabryce przy ulicy Sto Jerskiej pod N. 1766.

Teatr. Jutro Komedja *Wszystkowiedz.*